טאיטריש

סיפור של עם נוגאי (קווקז)

צייר א. קוקובקין

לפני שנים רבות חי זוג זקנים שנדדו בערבה בקרון רעוע שלהם. הזקן רעה כבשים והזקנה דאגה למשק בית. היו בודדים, לא היו להם ילדים, לא היו עוזרים.
האישה הייתה מדליקה מדורה בערב, ישבה והתלוננה:
"אילו לפחות בת אחת הייתה לי. אחת ויחידה, הייתה עוזרת לי!"
פעם הזקן רעה את הכבשים סמוך ליער. הוא הוריד מעץ אלון סיקוס ובגרזן שלו גילף ממנו בובה. היה לו שיקוי תשעים ותשעת העשבים והוא התיז לבובה שלוש טיפות ממנו. הבובה קמה לחיים, התרוממה, פתחה את עיניה.
הזקן הוביל אותה לאשתו:
"רצית בת, רצית עוזרת. הנה לך בת, הנה עוזרת!"

הזקנה הביטה על בובת האלון ואמרה:
"האם בת כזו רציתי? שמנה, ידיים ורגליים גדולות מדי. כזו מתאימה רק לעבודה קשה. תן לה לגזוז צמר כבשים, להכין לבד מצמר שלהן."
היא זרקה לבובת האלון מעיל ישן וקרוע, זו לבשה אותו והלכה לגזוז כבשים.
הזקן חטב ביער עץ אורן וגילף ממנו בובה שנייה. החיה אותה והביא לזקנה. היא הסתכלה על בובת אורן ואמרה:
"האם בת כזו רציתי? ישרה כמו קרש, שערות רק על קצה הקודקוד. שתלך לחלוב כבשים, להכין גבינה."
הזקן גילף בובה מענף שקמה. גם זו לא התאימה לזקנה.
"שתלך להכין מרק אטריות עם שומן כבש."
תשע בובות גילף הזקן מענפי עצים שונים. אף אחת מהן לא מצאה חן בעיני הזקנה. היא נתנה עבודה לכולן, לאחת - לכבס לבנים, לאחרת – לרעות טלאים, לאחת – לבשל בשר, לאחרת – להרתיח תה.
את הבובה העשירית גילף הזקן מענף הערבה. הבובה יצאה דקה, גמישה, עם ידיים ורגליים קטנות, פנים עדינות, שערות ארוכות, עיניים כמו שני גרגירים שחורים.
הזקנה ראתה – פשטה אליה ידיים:
"הו שמחה שלי! ילדה שלי! מתוקה כמו דבש! אור עיניי, יפתי!" קראה.
היא חיבקה את הבובה החדשה אל לבה וקראה לה טאיטריש, שמה עליה מעיל צהוב, סינור אדום הלבישה, הושיבה אותה על שרפרף ואמרה לבובות האחרות:
"שמרו על בתי טאיטריש כמו על בבת עין!" אל תתנו לרוח לנשוף עליה, לגשם לטפטף עליה, לקרני שמש לצרוב אותה, ליתוש לעקוץ אותה."

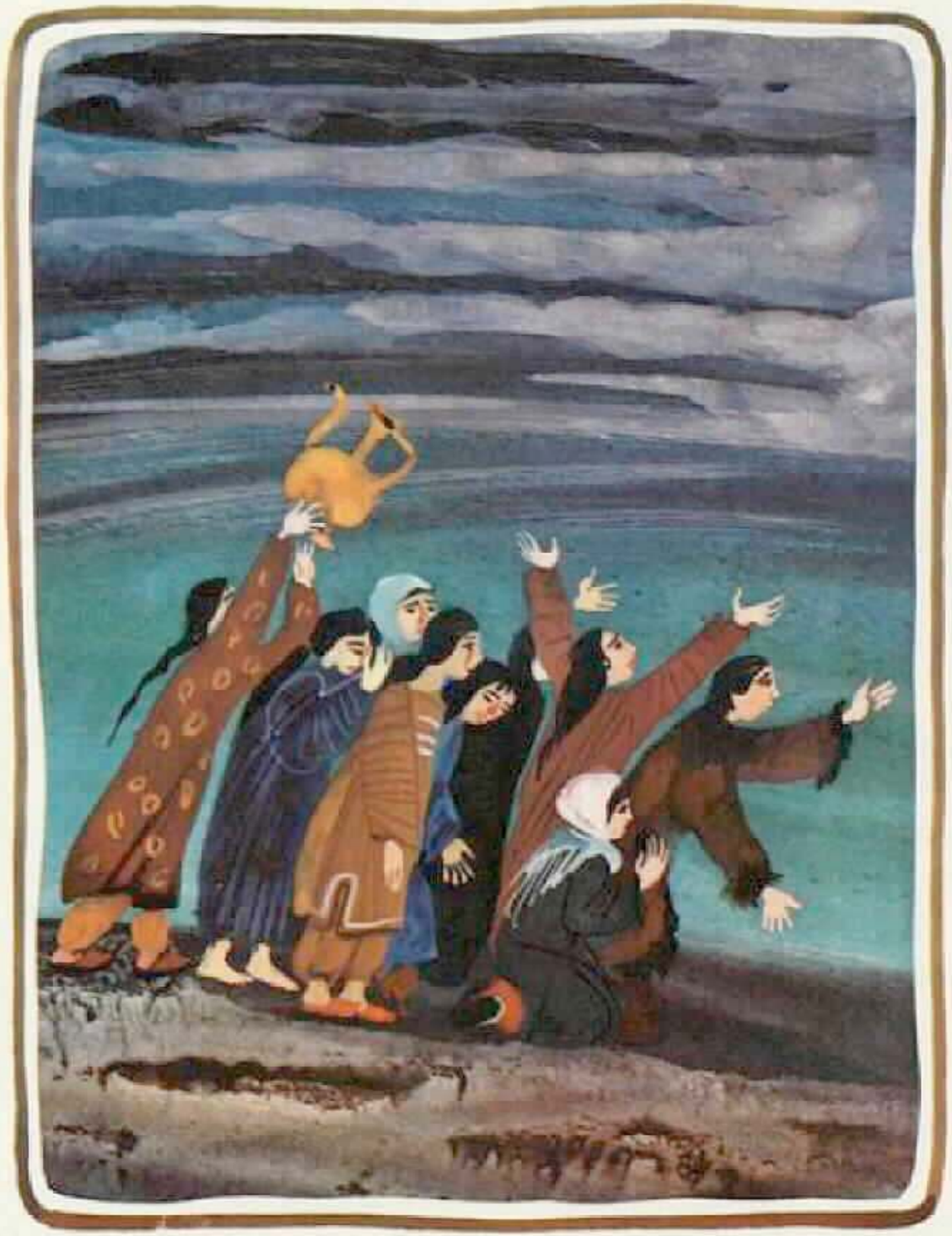

אחיות העץ סובבו את טאיטריש, אחת מכסה אותה בלבד, שניה מנפנפת מעליה בענף קטן, שלישית מכבדת אותה בגבינה טרייה, רביעית מגישה לה עוגיות דוחן, חמישית נותנת לה שומן כבש, שישית מציעה לה בשר צלוי, שביעית נותנת לה תה עם חמאה, שמינית שמה לה דבש על השולחן, תשיעית פותחת לה דלעת מתוקה. אחרי שטאיטריש טעמה מכל האוכל לקחו אותה האחיות תחת זרועות והובילו לישון. למחרת בבוקר קמו כל בובות העץ מוקדם, ביצעו את כל עבודות הבית, הכינו אוכל טעים והעירו את טאיטריש לארוחה.

וכך זה היה גם בהמשך. כל תשע האחיות עבדו וטאיטריש שכבה במיטה, לא קמה עד שלא ילבישו אותה, לא ניגשת לשולחן עד שלא יובילו אותה לשם, לא תתחיל לאכול עד שלא יזמינו אותה. וככל שהבובות דאגו יותר לאחותן החדשה כך היא נעשתה בררנית וגחמנית יותר.

"איהאי!" הייתה אומרת "האם זה נכון להאכיל בחורה יפה בבשר שמן כזה? אתן רוצות שאשמין?" וזרקה את הבשר לכלבים.

האחיות הביאו לה מרק.

"איהאי!" קראה "אתן רוצות שידיי ורגליי תגדלנה יותר?" ושפכה את המרק.

האחיות הביאו לה תה.

"איהאי! אתן רוצות שהעור שלי ייסדק מהחום?"

היא מנפחת את שפתיה ומתלוננת אצל אמא:

"אמא, הן בכוונה נותנות לי אוכל כזה שאני לא אוכל לאכול!"

הזקנה בכתה ונזפה בובות העץ.

האחיות נעלבו מטאיטריש ובכוונה הכינו לה לארוחה בשר הכבש השמן ביותר. טאיטריש ראתה את הבשר השמן, קמה מהשולחן וקראה:

"אלך מכן! אינני רוצה לחיות אתכן!"

וברחה מהקרון.

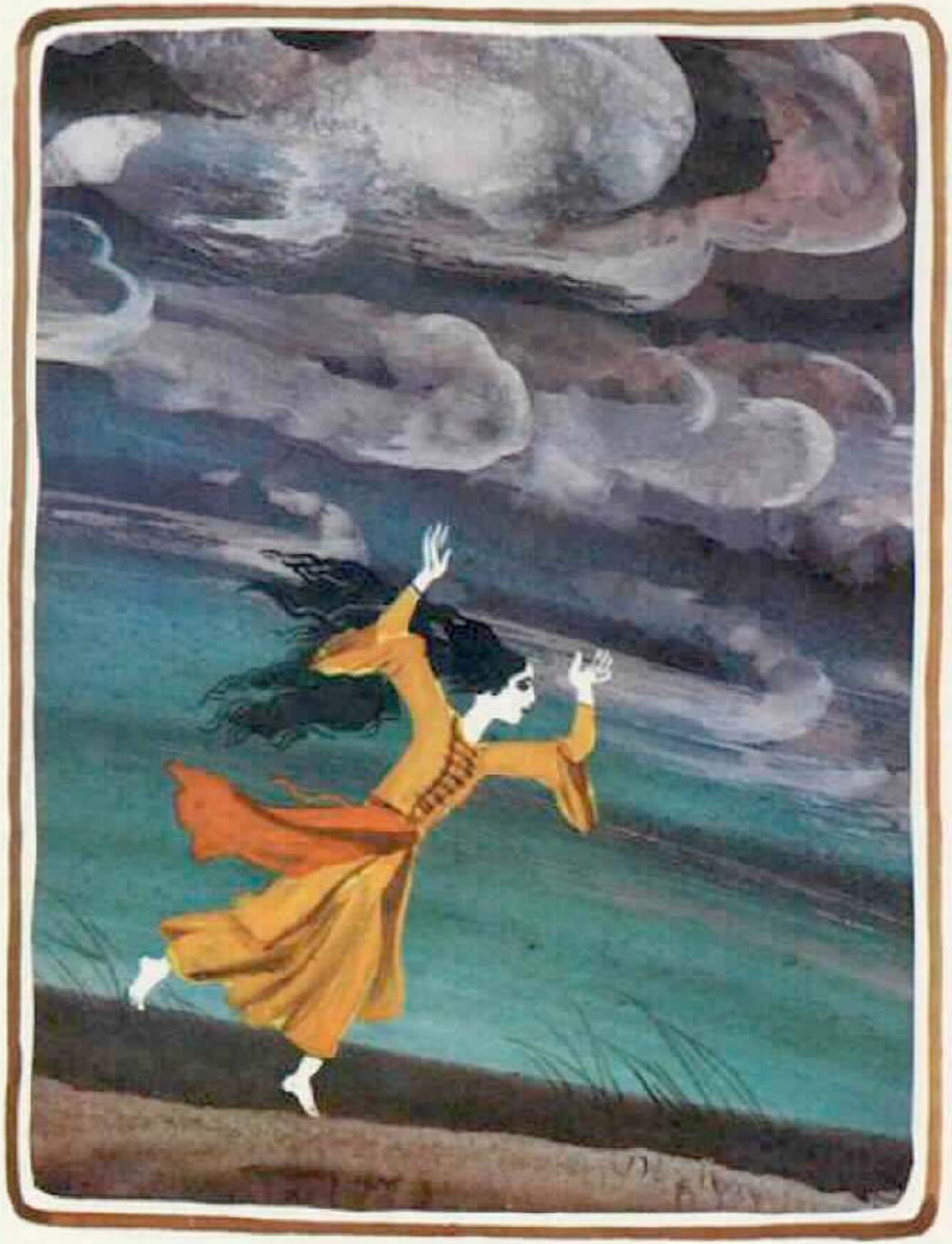

"חזרי, טאיטריש!" קראו אחריה האחיות "לא נעשה זאת יותר!
נכין לך כל מה שרק תרצי!"
"אל תעזבי אותי, מאור עיניי!" בכתה האישה הזקנה.
אך טאיטריש לא הקשיבה, היא רצה ורצה בערבה הלילית
החשוכה.
בבוקר ראתה רועה במעיל חם, מגפי עור וכובע עור כבש.
"לאן את הולכת, טאיטריש?" שאל הרועה הזקן.
טאיטריש הביטה עליו ואמרה:
"אני באה אליך!"
"טוב, בבקשה! תהי אורח יקר. אשחט את הפרה השמנה ביותר
ואכבד אותך כראוי!"
"איהאי!" קראה טאיטריש "תרצה ללכלך את הסינור היפה שלי?
לא רוצה להתארח אצלך!"
נעלב הרועה מכניס האורחים והיא המשיכה ללכת. אחרי זמן
מה ראתה נער בבגדי רועה.
"לאן את הולכת, טאיטריש?" שאל הרועה הקטן.
"אני באה אלך!"
"טוב מאוד! אבקש מאבא והוא ישחט את העגל השמן ביותר
כדי לכבד אותך כראוי!"
"איהאי!" אתה רוצה להכתים את המעיל היפה שלי? לא! אלך
לי הלאה!"
וכך היא הלכה בהרים ובעמקים עד שראתה מחסן ישן, וסביבו
עכברים רזים ורעבים.
"לאן את הולכת, טאיטריש?" שאלו העכברים.
"אני באה אליכם!"
"אנו שמחים מאוד! יש לנו בשר רזה של דרור מת. נכבד
אותך.!"

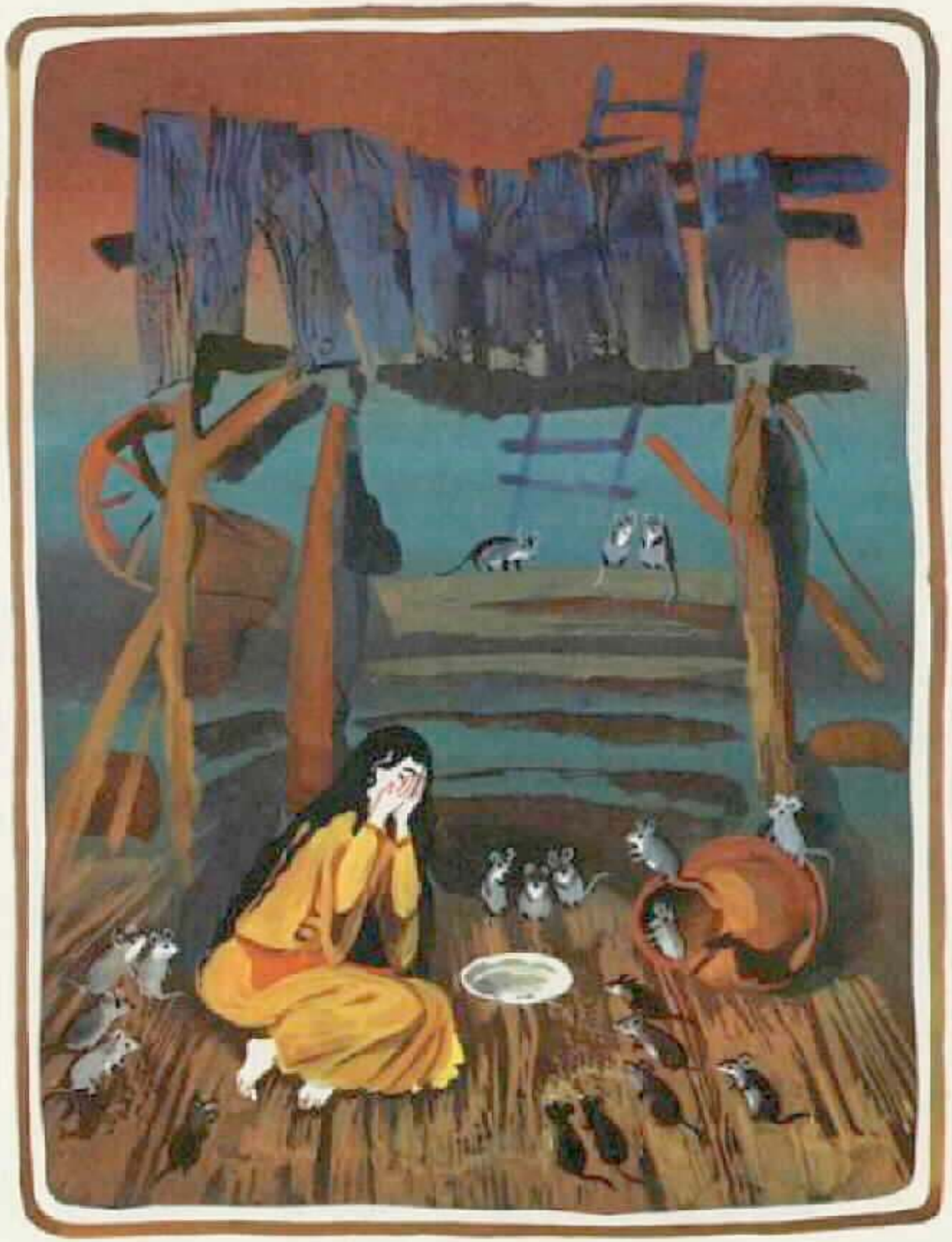

הערב התקרב כבר וטאיטריש הייתה רעבה. כשנזכרה במאכלים שהכינו לה האחיות ריר התחיל לנזול מפיה. והעכברים העמידו לפניה צלחת עם בשר הדרור. למרות שהייתה רעבה היא בלעה רק חתיכה קטנה של בשר דמוי סמרטוט ומהר שכבה לישון. את המעיל והסינור שמה לידה.
בא הבוקר. כל משפחת העכברים הייתה כבר על הרגליים וטאיטריש, כמו תמיד, התעוררה רק לקראת צהריים. היא רצתה להתלבש אך לא מצאה את בגדיה.
"איפה המעיל היפה שלי? איפה הסינור האדום שלי?" שאלה.
"לא היה לנו אוכל לארוחת בוקר" ענו העכברים "אז אכלנו את המעיל ואת הסינור. הם היו טעימים מאוד."
"ומה אתי? איך אוכל ללכת עכשיו?"
"בלי מעיל אפשר ללכת" אמרו העכברים "אך ללכת בלי אוכל אי-אפשר. מהר מאוד מתים."
טאיטריש בכתה ובלי בגדים רצה הביתה. היא הבטיחה לעצמה שמעכשיו תהיה כמו האחיות. תאכל מה שהן אוכלות, תקום בבוקר יחד איתן כדי לעבוד ביחד, ואף פעם לא תתלונן בפני אמא הזקנה. היא בכתה גם מבושה שחוזרת הביתה בלי המעיל היפה שלה.
והעכברים רצו אחריה וקראו:
"טאיטריש, אם תקבלי מעיל חדש בואי להתארח אצלנו!"